

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 6/1990-91 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till

- 1) landskapslag om ändring av 4 § landstingsordningen för landskapet Åland,
- 2) landskapslag om ändring av landskapslagen angående åländsk hembygdsrätt,
- 3) landskapslag angående ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval,
- 4) landskapslag om ändring av kommunallagen för landskapet Åland,
- 5) landskapslag angående ändring av 7 § landskapslagen om kulturell verksamhet samt
- 6) landskapslag angående ändring av 4 § landskapslagen om fysisk och ekonomisk planering.

Landstinget har den 14 november 1990 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört lagberedningssekreteraren Michael Patrickson och polismästaren Björn Andersson, får härmed anföra följande.

Framställningen föranleds av att lagstiftningen om befolkningsböcker ändrats så att begreppet mantalsskrivning upphört. Detta medför behov av ändringar i ett flertal lagar. Samtidigt föreslås vissa kompletterande ändringar i landstingsordningen och vallagstiftningen.

Utskottet har funnit förslaget nödvändigt för att oklarheter i lagtillämpningen inte skall uppstå i framtiden och tillstyrker därför detsamma med (förutom vissa rättelser av lagteknisk karaktär) ett ändringsförslag beträffande 4 § landstingsordningen.

Vid tillkomsten av gällande landstingsordning konstaterade landstinget (Stu bet.nr 43/1970-71) beträffande 4 § att de grundläggande stadgandena rörande rösträtten torde falla under rikets lagstiftningsbehörighet. Bestämmelser om förlust av rösträtt i vissa fall ansågs därför som ett undantag från den allmänna rösträtten

böra överensstämma med rikslagstiftningen. Av särskilda orsaker utformades denna bställmelse som en hänvisning till riksdagsordningens motsvarande regel. Genom förslaget i framställningen ges momentet nu ett materiellt innehåll enligt landstingets tidigare önskemål. Utskottet föreslår dock att begreppet "stört valet" utbyts mot "stört valfriheten" samt att den tid för vilken inskränkningen i rösträtten skall gälla ändras så att överensstämmelse i vartdera avseendet uppnås med vad som gäller vid riksdagsval. Genom förslaget korresponderar bestämmelserna i momentet även med strafflagens 15 kap.

Landskapsstyrelsen framhåller att bestämmelserna i 1 § 1 punkten och 2 § landskapslagen om åländsk hembygdsrätt var att betrakta som övergångsbestämmelser varför de nu föreslås upphävda. Utskottet konstaterar att motsvarande bestämmelser kommer att kvarstå i självstyrelselagens 3 § 1 mom.

Enligt 5 § 2 punkten sistnämnda lag skall till ansökan om hembygdsrätt fogas intyg av polismyndigheten som i intyget även skall uttala sig om sökandensandel. Utskottet har erfarit att detta intyg dock under lång tid inte inkrävts av sökanden utan att polisen i stället avgett remissyttrande till landskapsstyrelsen. Utskottet förutsätter att samma praxis kommer att följas även efter det lagändringen trätt i kraft.

Utskottet konstaterar i sammanhanget att ämbetsbevis fortfarande skall inges tillsammans med ansökningar av olika slag. Många myndigheter, som landskapsstyrelsen och polismyndigheten, har numera tillgång till registerbyråns dataregister och kan sålunda där direkt kontrollera erforderliga personuppgifter. Det bör därför för framtiden övervägas i vilken utsträckning ämbetsbevis skall behöva inlämnas i samband med olika ansökningsärenden.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående andra, fjärde, femte och sjätte lagförslagen oförändrade, samt

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående första och tredje lagförslagen med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g
om ändring av 4 § landstingsordningen för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut, tillkommet i den ordning 55 § landstingsordningen för landskapet Åland föreskriver, ändras 4 § 2 mom. landstingsordningen den 2 februari 1972 för landskapet Åland (11/72) som följer:

4 §

Rösträtt har dock inte den som, även om han uppfyller i 1 mom. avsedda krav, har gjort sig skyldig till att vid landstingsval ha köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill eller avgivit sin röst vid fler än ett tillfälle eller genom våld eller hot stört valfriheten. Här avsedd inskränkning gäller för den röstberättigade till utgången av det sjätte kalenderåret efter det slutlig dom meddelades i saken.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval

I enlighet med landstingets beslut ändras 2 § 1 och 4 mom., 2a §, 8 § 1 och 3 mom., 9 §, 10 §, 11 §, 12 § 5 mom., 40 § 1 mom. 3 punkten och 79 § 1 mom. landskapslagen den 30 december 1970 om landstingsval och kommunalval (39/70), av dessa lagrum 2 § 1 mom., 2a §, 8 § 1 och 3 mom., 9 §, 10 §, 11 §, 12 § 5 mom. och 79 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 6 augusti 1987 (58/87) samt 2 § 4 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 10 april 1979 (20/79), som följer:

2, 2a, 8, 9, 10, 11, 12 och 40 §§

(Lika som i framställningen).

79 §

Har nyval förordnats skall registerbyrån med tillämpning av senast tillgängliga uppgifter uppgöra och tillställa kommunal centralnämnd i 8 § avsedda basförteckningar.

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i framställningen).

Mariehamn den 29 november 1990

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
viceordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: viceordföranden Jan-Erik Lindfors
samt medlemmarna Andersson, Christer Jansson och Karlsson.